

Wyniki dwudziestoletniego monitoringu populacji bociana białego *Ciconia ciconia* na Ziemi Łowickiej (1994–2013) – zmiany liczebności, efektów lęgów i sposobu gniazdowania

Results of twenty years of monitoring the White Stork population in the Łowicz District (1994–2013) – changes in the number, breeding success and the nest location

TOMASZ JANISZEWSKI*, PIOTR MINIAS, AGNIESZKA WOJCIECHOWSKA, ZBIGNIEW WOJCIECHOWSKI

Zakład Dydaktyki Biologii i Badania Różnorodności Biologicznej

Uniwersytet Łódzki

90–237 Łódź, ul. Banacha 1/3

*e-mail: tomjan@biol.uni.lodz.pl

Słowa kluczowe: bocian biały, *Ciconia ciconia*, liczebność, sukces lęgowy, Ziemia Łowicka.

W pracy przedstawiono wyniki inwentaryzacji gniazd bociana białego na Ziemi Łowickiej w latach 1994–2013. Jej celem była ocena zmian liczebności i sukcesu rozrodczego populacji lęgowej oraz sposobu gniazdowania w ciągu ostatnich 20 lat. Liczba par lęgowych na Ziemi Łowickiej w latach 1994–2013 wahała się w przedziale od 160 do 209 ($\bar{x} = 191,5$; $SD = 11,91$), a zagęszczenie od 13,1 do 17,1 par/100 km² ($\bar{x} = 15,67$; $SD = 0,98$). Liczba wyprowadzonych młodych wahała się od 258 (1997 r.) do 535 (2004 r.) ($\bar{x} = 403,9$; $SD = 78,88$). Udział par bez odchowanych młodych (%HPo) zmieniał się corocznie w zakresie od 13% (2004 r.) do 40,5% (1999 r.). Liczba bocianów przystępujących do lęgów w tym okresie nie wykazywała istotnego trendu zmian. Średnia liczba wyprowadzonych młodych w przeliczeniu na parę, która zajmowała gniazdo (JZa) oraz średnia liczby wyprowadzonych młodych na parę, która odniosła sukces lęgowy (JZm), zawierały się przedziałach odpowiednio 1,39–2,70 oraz 2,35–3,16. Średnie wartości obu parametrów dla całego dwudziestoletniego okresu wyniosły w przypadku JZa – 2,11 ($SD = 0,37$), a JZm – 2,75 ($SD = 0,26$) i również nie wykazywały istotnego trendu zmian. Wartość średniego wskaźnika reprodukcji (JZa = 2,11) wskazuje, że rozród populacji zasiedlającej Ziemię Łowicką, przy zrównoważonej emigracji i imigracji, jest wystarczający do samodzielnego utrzymania się. W trakcie trwania badań zaobserwowano stopniowy, szybki wzrost liczby gniazd na słupach elektrycznych, głównie kosztem udziału gniazd zakładanych na drzewach, choć na tle danych z Polski nawet w ostatnim roku badań – 2013 – udział gniazd na drzewach był stosunkowo wysoki – 49%.